

Само под посебним условима можемо Дон Жуана видети као лицемера: ако га нисмо разумели. Оно што се истиче у овоме дјелу јесте, ако не неоснованост, оно бар недовољност тврдње да овај јунак напросто представља типичан пример либертинистичког племићког лицемера и да тема ове драме није Дон Жуаново заводништво, него његово лицемерје. Ово решење нам нуди Ханс Мајер. Он претпоставља да писци који су књижевно обрађивали мит о Дон Жуану, по правилу, осуђују свог јунака, само што га једни, као Тирсо ди Молина, виде као ексцесиван случај исквареног племића, док га други, као Молијер, посматрају као типичног представника некакве једнообразне касте. Битно је да се овде ради о игнорисању других аспеката и, самим тим, о једном суштински погрешном односу према њему.

Мајер указује на дистинкцију између две врсте лицемера: један је аристократа и либертин, а други клерикалиста.

Дон Жуаново, условно речено, лицемерје, заправо јесте дрскост. Оно испитује и прекорачује, забаве ради, границе људске толеранције и глупости. Оно превазилази категорије морала и, у облику своје крајности, себе негира. Са друге стране, чувени Молијеров лицемер, Тартиф, се строго држи наведених граница, као и конвенционалног морала и, на тај начин, водећи строго рачуна о сопственом угледу, прибавља за себе корист.

Понашање лицемера је увек детерминисано очекивањима околине, без обзира на однос који он има према њој. То је јасно изражено код Тартифа. Кад је Дон Жуан у питању, не можемо говорити о детерминизму тог типа; он је суштински слободан.

Дон Жуан је врхунски обмањивач, али и много више од тога. Није му једини, чак ни најважнији циљ да обмане. То је само средство помоћу којег непрестано доказује да нема границе пред којом би се морао зауставити док је жив. Он се не плаши да ће бити откривен, напротив, он изазива. Он се игра. Он зна да постоји само један живот, тачније, да постоји само један тренутак. Тренуци који су прошли, као и они који тек треба да дођу, сада не постоје. То је једина истина за Дон Жуана. Никаква онтолошка обезбеђеност њега не занима. Да је заинтересован за контемплацију, тврдио би да никаквог вишег смисла ни нема, нема разрешења у вечности, јер нема ни вечности. Ипак, Дон Жуан није филозоф. Он је један обичан заводник. Њега интересује једино живот сам, његово обиље, презасићеност, испуњеност сваког тренутка. Акција је неопходна. Акција је његов начин превазилажења апсурда, којег је сасвим сигурно свестан. Он не дела са некаквом промишљу, видимо како константно импровизује, како му освојени циљеви ништа не значе, како делањем само троши своје животне шансе. Управо због тога он не сме да се заустави, да не би сагледао сву духовну беду света, да не би имао времена. Огроман је терет који атеиста мора да поднесе, мада га тај исти терет чини супериорним. Он не осећа одговорност ни према каквој трансценденцији, ни према сопственом сталежу. Ни једно ни друго га се не тиче, јер живи у другим релацијама. Када га оптужују, он не налази за сходно да се оправда. Одбацује оптужбу, тачније, игнорише је, јер је одговоран једино пред собом. Сматра да не потпада под јурисдикцију ни људских ни божанских норми. Не познаје понижавајући страх од казне. Зато је слободан и константно то доказује, начином живота. И – мада за друштвени поредак није заинтересован – самим својим постојањем га угрожава, јер га обесмишљава. Систем је доведен у питање постојањем овог јунака. Велики број претњи је зато упућен бунтовнику. Сукоб је неминован и заводник, испровоциран, игра своју игру све суровије. Изговара "постаћу лицемер", а то је имплицитна оптужба, јер – до тог тренутка – сви су лицемери, осим њега. Тада он почиње да се бори свесно и то тако што своје оптужитеље директно извргава подсмеху.

----- **OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU.** -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com